

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ**

**ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΚΛΙΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ – ΚΛΙΝΙΚΗ ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ»
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ**

(σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4485/2017)

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2018

**ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.
«ΚΛΙΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ – ΚΛΙΝΙΚΗ ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ»
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ο δεύτερος κύκλος σπουδών συνίσταται στην παρακολούθηση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) και ολοκληρώνεται με την απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών οργανώνονται και λειτουργούν:

1) σε αυτοδύναμα Τμήματα που παρέχουν σπουδές πρώτου κύκλου,
2) από περισσότερα Τμήματα του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι. και τα Ερευνητικά Κέντρα και Ινστιτούτα που αναφέρονται στο άρθρο 13 Α του Ν. 4310/2014, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι ένα τουλάχιστον από τα συνεργαζόμενα Τμήματα να είναι αυτοδύναμο και

3) από αυτοδύναμα Τμήματα Α.Ε.Ι. της ημεδαπής σε συνεργασία με Τμήματα αναγνωρισμένων ως ομοταγών ιδρυμάτων ή ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα της αλλοδαπής. Στην περίπτωση διατμηματικού ή διιδρυματικού Π.Μ.Σ. καταρτίζεται Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας (Ε.Π.Σ.) το οποίο εγκρίνεται από τις οικείες Συγκλήτους και τα συλλογικά όργανα διοίκησης των Ερευνητικών Κέντρων.

Ο παρών Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών συμπληρώνει τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ' [Δεύτερος και Τρίτος Κύκλος Σπουδών] του Ν. 4485/4-8-2017 (ΦΕΚ 114/τ.Α'/4-8-2017): «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Άρθρο 1. Σκοπός των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών	2
Άρθρο 2. Όργανα των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών	2-3
Άρθρο 3. Κατηγορίες υποψηφίων για φοίτηση σε Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών	3-4
Άρθρο 4. Αριθμός Εισακτέων, Κριτήρια και Διαδικασία Επιλογής Εισακτέων	4-6
Άρθρο 5. Διάρκεια και Όροι Φοίτησης	6-8
Άρθρο 6. Πρόγραμμα Σπουδών- Έλεγχος Γνώσεων	8-13
Άρθρο 7. Υποτροφίες	13
Άρθρο 8. Διδακτικό Προσωπικό	13-14
Άρθρο 9. Έσοδα Προγραμμάτων – Διαδικασία Οικονομικής Διαχείρισης	14
Άρθρο 10. Διοικητική Υποστήριξη- Υλικοτεχνική Υποδομή	14-15
Άρθρο 11. Τελετουργικό Αποφοίτησης	15
Άρθρο 12. Τύπος Απονεμόμενου Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.)	15-16
Άρθρο 13. Λογοκλοπή.	16
Άρθρο 14. Διατμηματικά ή Διιδρυματικά Π.Μ.Σ.	16
Άρθρο 15. Μεταβατικές Ρυθμίσεις.	17

Άρθρο 1 Σκοπός των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

Οι Μεταπτυχιακές Σπουδές αποσκοπούν στην προαγωγή της γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας και των τεχνών, καθώς και την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας, στην κατάρτιση επιστημόνων υψηλού επιπέδου ικανών να συμβάλουν σε θεωρητικές και εφαρμοσμένες περιοχές συγκεκριμένων γνωστικών κλάδων, ειδικές θεματικές ενότητες ή επιμέρους κλάδους των γνωστικών αντικειμένων του πρώτου κύκλου σπουδών των οικείων Τμημάτων καθώς και στην παραγωγή και μετάδοση γνώσεων, τεχνογνωσίας, μεθοδολογιών εργαλείων και ερευνητικών αποτελεσμάτων στον επιστημονικό χώρο που δραστηριοποιείται το κάθε Τμήμα.

Το Τμήμα Ιατρικής της Σ.Ε.Υ. του Α.Π.Θ. οργανώνει και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις Νόμου 4485/2017 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) πλήρους φοίτησης με τίτλο «Κλινική και Βιομηχανική Φαρμακολογία – Κλινική Τοξικολογία» - «Clinical and Industrial Pharmacology - Clinical Toxicology», με τα εξής χαρακτηριστικά:

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Β' κύκλου, η επιτυχής παρακολούθηση του οποίου οδηγεί σε απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) στην «**Κλινική και Βιομηχανική Φαρμακολογία – Κλινική Τοξικολογία**» σε μία από τις τρεις κατευθύνσεις που θα λειτουργήσουν:

- 1.Κλινική Φαρμακολογία και Φαρμακευτική Ιατρική**
- 2.Βιομηχανική Φαρμακολογία**
- 3.Κλινική Τοξικολογία**

Σκοπός του Π.Μ.Σ. είναι:

1. Η εξειδικευμένη και σε βάθος θεωρητική κατάρτιση των φοιτητών/φοιτητριών του σε ένα από τα τρία προσφερόμενα γνωστικά πεδία (κλάδους) της Φαρμακολογίας και Τοξικολογίας.
2. Η ενεργός και πολύμορφη συμμετοχή τους στο πεδίο της Φαρμακολογίας και Τοξικολογίας του ενδιαφέροντός τους και στην ανάληψη επαγγελματικής δράσης σε αυτό, με τις εφαρμογές στην έρευνα αλλά και την κλινική πράξη.
3. Η διεξαγωγή σχετικής έρευνας από τους ίδιους/ίδιες και η συγγραφή επιστημονικής εργασίας.

Άρθρο 2 Όργανα των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (άρθρα 31, 44 και 45 του Ν.4485/2017)

Αρμόδια Όργανα για τη διοίκηση, οργάνωση και λειτουργία των προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών είναι:

- I. Η Σύγκλητος του Ιδρύματος**, είναι το αρμόδιο όργανο για τα θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού, οργανωτικού και οικονομικού χαρακτήρα των Π.Μ.Σ., και ασκεί όσες αρμοδιότητες σχετικά με τα Π.Μ.Σ. δεν ανατίθενται από το νόμο ειδικώς σε άλλα όργανα.
- II. Η Συνέλευση του οικείου Τμήματος**, έχει τις αρμοδιότητες που ορίζονται στο άρθρο 31 παρ. 3 του Ν. 4485/2017.
- III. Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.)** του Π.Μ.Σ., απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, οι οποίοι έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο και εκλέγονται από τη Συνέλευση του

οικείου Τμήματος για διετή θητεία¹ και είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας των Π.Μ.Σ.

- IV. **Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών** που αποτελείται από τον/την Αντιπρύτανη/νι Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Φοιτητικών Θεμάτων, ο/η οποίος/α εκτελεί χρέη Προέδρου και τους Κοσμήτορες του Ιδρύματος ως μέλη και έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 32 στην παράγραφο 5 του Ν. 4485/2017.
- V. **Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ.**, είναι μέλος της Σ.Ε. και ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία και πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 31 της παρ. 8 Ν. 4485/2017. Δεν μπορεί να έχει περισσότερες από δύο (2) συνεχόμενες θητείες και δεν δικαιούται επιπλέον αμοιβή για το διοικητικό του έργο. **Ο Διευθυντής** έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 31 παρ. 8 του Ν. 4485/2017 και όποιες άλλες ορίζονται από τη Συνέλευση του οικείου Τμήματος (άρθρο 45, παρ. 1γ).
- VI. **Η εξαμελής Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή (Ε.Σ.Ε.)**, αρμόδια για την εξωτερική ακαδημαϊκή αξιολόγηση των Π.Μ.Σ. (άρθρο 44 παρ. 3 του Ν. 4485/2017).
- VII. **Η Επιτροπή Επιλογής Εισακτέων**, η οποία συγκροτείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος και αποτελείται από τρία (3) μέλη ΔΕΠ του ίδιου ή συναφούς αντικειμένου που ανήκουν στη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο των δικαιολογητικών, για τη διεξαγωγή της διαδικασίας επιλογής και την κατάταξη των υποψηφίων με βάση τον υπολογισμό των κριτηρίων και εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος τον κατάλογο των επιτυχόντων, τον οποίο η τελευταία επικυρώνει.

Άρθρο 3

Κατηγορίες υποψηφίων για φοίτηση σε Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (άρθρο 34 παρ. 1, 7 και 8 του Ν.4485/2017)

Κατηγορίες υποψηφίων που μπορούν να γίνουν δεκτοί για την παρακολούθηση Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι:

1. Κάτοχοι τίτλων πρώτου κύκλου σπουδών Α.Ε.Ι. ² της ημεδαπής και
2. Κάτοχοι τίτλων πρώτου κύκλου σπουδών ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών δεν απονέμεται σε φοιτητή του οποίου ο τίτλος σπουδών πρώτου κύκλου από ίδρυμα της αλλοδαπής δεν έχει αναγνωρισθεί από το Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), σύμφωνα με το ν. 3328/2005 (Α' 80).
3. Μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 34, μπορούν να εγγραφούν ως υπεράριθμοι και μόνο ένας κατ' έτος ανά Π.Μ.Σ., που οργανώνεται σε Τμήματα του Ιδρύματος που υπηρετούν, το οποίο είναι συναφές με τον τίτλο σπουδών και το έργο που επιτελούν στο οικείο Ίδρυμα.

Στο Π.Μ.Σ. «Κλινική και Βιομηχανική Φαρμακολογία – Κλινική Τοξικολογία» του Τμήματος Ιατρικής γίνονται, σύμφωνα με το άρθρο 34, παρ.1,7 και 8 του Ν. 4485/2017, κατηγορίες υποψηφίων που μπορούν να γίνουν δεκτοί/ες είναι:

1. Για την κατεύθυνση «Κλινικής Φαρμακολογίας και Φαρμακευτικής Ιατρικής»:
Κάτοχοι τίτλων σπουδών Α.Ε.Ι. Ιατρικής, Οδοντιατρικής και Κτηνιατρικής της ημεδαπής.

¹ (άρθρο 44, παρ. 2): Κατά τη λήξη της θητείας της Σ.Ε. με ευθύνη του απερχόμενου Διευθυντή, συντάσσεται αναλυτικός απολογισμός του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του Π.Μ.Σ., καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του, με στόχο την αναβάθμιση των σπουδών, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τη βελτιστοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και την κοινωνικά επωφελή χρήση των διαθέσιμων πόρων του Π.Μ.Σ.

² Α.Ε.Ι.: Πανεπιστήμια και Τ.Ε.Ι.

2. Για την κατεύθυνση «Βιομηχανική Φαρμακολογία»:

Κάτοχοι τίτλων πρώτου κύκλου σπουδών (Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι.) της ημεδαπής

α) Πτυχιούχοι Ιατρικής

β) Πτυχιούχοι των Τμημάτων Οδοντιατρικής, Κτηνιατρικής, Φαρμακευτικής, Βιολογίας, Χημείας, Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας, Μοριακής Βιολογίας-Γενετικής και Νοσηλευτικής (Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι.) σχολών της ημεδαπής και αλλοδαπής, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη Φαρμακολογία και Τοξικολογία.

γ) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων και Σχολών Ανώτατης Εκπαίδευσης Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. της ημεδαπής και αλλοδαπής, οι οποίοι διαθέτουν διετή, τουλάχιστον, επαγγελματική εμπειρία, καταξιωμένοι στο χώρο τους, με αποδεδειγμένο χρόνο θητείας στη Φαρμακοβιομηχανία.

3. Για την κατεύθυνση «Κλινική Τοξικολογία» γίνονται δεκτοί κάτοχοι σπουδών Α.Ε.Ι. Ιατρικής, Οδοντιατρικής, Κτηνιατρικής, Φαρμακευτικής, Χημείας, Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας.

Υποψηφιότητα για το Π.Μ.Σ. μπορούν να θέσουν και τελειόφοιτοι φοιτητές/τελειόφοιτες φοιτήτριες των Τμημάτων Ιατρικής, Οδοντιατρικής, Κτηνιατρικής, Φαρμακευτικής, Βιολογίας, Χημείας, Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας, Μοριακής Βιολογίας-Γενετικής και Νοσηλευτικής με την προϋπόθεση να έχουν αποφοιτήσει πριν από την έγκριση του τελικού πίνακα των υποψηφίων, οι οποίοι γίνονται δεκτοί στο Π.Μ.Σ..

Άρθρο 4

Αριθμός Εισακτέων, Κριτήρια και Διαδικασία Επιλογής Εισακτέων (άρθρα 34 και 45 του Ν.4485/2017)

Ο αριθμός εισακτέων στο Π.Μ.Σ. «Κλινική και Βιομηχανική Φαρμακολογία – Κλινική Τοξικολογία» κατ' έτος ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε πενήντα (50), μεταπτυχιακούς/κές φοιτητές/τριες. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες θα κατανέμονται στις κατευθύνσεις του Π.Μ.Σ. ως εξής: στην πρώτη κατεύθυνση και στη δεύτερη κατεύθυνση (όπου τα μαθήματα είναι κοινά), 40 (σαράντα) φοιτητές κατ' ανώτατο όριο, με ελάχιστο αριθμό μεταπτυχιακών φοιτητών 24 (εικοσιτέσσερα) και στην τρίτη κατεύθυνση 10 (δέκα) φοιτητές κατ' ανώτατο όριο, με ελάχιστο αριθμό μεταπτυχιακών φοιτητών 6 (έξι). Ο ελάχιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών συνολικά για να λειτουργήσει το ΠΜΣ είναι τριάντα (30).

Η επιλογή θα γίνεται με βάση το βιογραφικό των υποψηφίων (αξιολόγηση του φακέλου των δικαιολογητικών) και συνέντευξη από την τριμελή **Επιτροπή Επιλογής Εισακτέων**, η οποία αποτελείται από τρία (3) μέλη ΔΕΠ του ιδίου ή συναφούς αντικειμένου που ανήκουν στη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ..

1. Κάθε έτος και μέχρι την 1^η Μαρτίου η Συνέλευση του Τμήματος Ιατρικής ανακοινώνει πόσες θέσεις μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών διατίθενται για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος.

2. Μέχρι το τέλος Μαρτίου κάθε έτους με πρόταση της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, δημοσιεύεται επίσημη προκήρυξη των θέσεων αυτών και καλούνται οι υποψήφιοι να υποβάλουν τις αιτήσεις τους.

3. Ο υποψήφιος υποβάλλει τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α) Αίτηση συμμετοχής στο Π.Μ.Σ. (διαθέσιμη σε έντυπη μορφή από τη γραμματεία του Εργαστηρίου Κλινικής Φαρμακολογίας του Τμήματος Ιατρικής ή σε ηλεκτρονική μορφή από την ιστοσελίδα του μεταπτυχιακού (<http://cip.web.auth.gr/>) του Τμήματος Ιατρικής).

β) Αντίγραφο πτυχίου ή πτυχίων ελληνικού Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. συναφούς Τμήματος και πιστοποιητικό ισοτιμίας από το ΔΟΑΤΑΠ, σε περίπτωση πτυχιούχων πανεπιστημίων του εξωτερικού.

γ) Βιογραφικό σημείωμα στο οποίο αναφέρονται αναλυτικά οι σπουδές, η διδακτική ή/και επαγγελματική εμπειρία, η επιστημονική και κοινωνική δραστηριότητα του υποψηφίου.

δ) Για τη συμμετοχή των υποψηφίων στη διαδικασία επιλογής για το Π.Μ.Σ. απαραίτητη θεωρείται, εκτός της ελληνικής, η γνώση και μιας ξένης γλώσσας, της αγγλικής ή της γερμανικής ή της γαλλικής, η οποία, όταν δεν είναι βεβαιωμένα η μητρική τους, πιστοποιείται είτε με πτυχίο αντίστοιχου ξενόγλωσσου πανεπιστημιακού τμήματος είτε με κατοχή τουλάχιστον αναγνωρισμένων διπλωμάτων επάρκειας B2. (Το επίπεδο γλωσσομάθειας της ξένης γλώσσας αποδεικνύεται από με τους εξής τρόπους: α) Κρατικό Πιστοποιητικό του ν. 2740/1999 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 19 του άρθρου 13 του Ν. 3149/2003, β) Με πτυχίο Ξένης Γλώσσας και Φιλολογίας ή Πτυχίο Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης και Διερμηνείας της ημεδαπής ή αντίστοιχο και ισότιμο σχολών της αλλοδαπής, γ) Με Πτυχίο, προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα ή διδακτορικό δίπλωμα οποιουδήποτε αναγνωρισμένου ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της αλλοδαπής, δ) Με Απολυτήριο τίτλο ισότιμο των ελληνικών σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, εφόσον έχουν αποκτηθεί μετά από κανονική φοίτηση τουλάχιστον έξι ετών στην αλλοδαπή.

Η άδεια επάρκειας διδασκαλίας ξένης γλώσσας δεν αποδεικνύει τη γνώση ξένης γλώσσας (Π.Δ. 347/2003). Οι υποψήφιοι που είναι κάτοχοι της σχετικής άδειας πρέπει να προσκομίσουν επικυρωμένο αντίγραφο και ακριβή μετάφραση του τίτλου σπουδών βάσει του οποίου εκδόθηκε η άδεια επάρκειας διδασκαλίας ξένης γλώσσας).

Σε περίπτωση αλλοδαπού υποψήφιου/αλλοδαπής υποψήφιας χρειάζεται πιστοποιημένη γνώση της ελληνικής γλώσσας επιπέδου B2 (καλή γνώση). Σε περίπτωση που είναι πτυχιούχοι ελληνόγλωσσου Πανεπιστημιακού Τμήματος, το πτυχίο αυτό επέχει θέση και πιστοποιητικού επάρκειας της Ελληνικής γλώσσας. Οι υποψήφιοι/υποψήφιες θα πρέπει να συμπεριλάβουν στην αίτησή τους και δήλωση ενδιαφέροντος για ένα (1) από τα πεδία του Π.Μ.Σ. που έχουν προκηρυχθεί. Για τη γνώση σλαβικών γλωσσών υποβάλλεται πιστοποιητικό από το IMXA ή τίτλος σπουδών αναγνωρισμένου ιδρύματος.

ε) Αποδεικτικά για τυχόν ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα, για συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα κινητικότητας φοιτητών, καθώς και για επαγγελματική εμπειρία συναφή προς το πεδίο ειδίκευσης.

στ) Φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας.

4. Η επιλογή θα γίνεται με αξιολόγηση του φακέλου των δικαιολογητικών και συνέντευξη από την τριμελή Επιτροπή Επιλογής Εισακτέων.

Θα υπολογισθούν:

α) Ο βαθμός πτυχίου (5 βαθμοί για Καλώς, 7 βαθμοί για Λίαν Καλώς και 10 βαθμοί για Άριστα)

β) Οι αναγνωρισμένες μεταπτυχιακές σπουδές (10 βαθμοί)

γ) Η προφορική συνέντευξη (έως 20 βαθμοί)

δ) Οι ανακοινώσεις σε ελληνικά συνέδρια (έως 5 βαθμοί, 1 βαθμός/ανακοίνωση)

ε) Οι ανακοινώσεις σε διεθνή συνέδρια (έως 10 βαθμοί, 2 βαθμοί/ανά ανακοίνωση)

στ) Οι δημοσιεύσεις σε ελληνικά περιοδικά (5 βαθμοί/δημοσίευση, έως 15 βαθμοί)

ζ) Οι δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά (15 βαθμοί/δημοσίευση, έως 75 βαθμοί)

η) Η συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα (10 βαθμοί/ανά πρόγραμμα, έως 30 βαθμοί)

θ) Η αναγνωρισμένη επαγγελματική εμπειρία (15 βαθμοί/έτος, έως 5 έτη εμπειρίας)

5. Στην προφορική συνέντευξη αξιολογούνται η επιστημονική κατάρτιση, η ερευνητική εμπειρία του/της υποψηφίου/ας, η συναφής εξω-πανεπιστημιακή δραστηριότητα και τυχόν ειδικά προσόντα (έως 60 βαθμοί).

6. Ο ανώτατος αριθμός βαθμών που μπορεί να συμπληρώσει ο/η υποψήφιος/α καθορίζεται από τα παραπάνω κριτήρια και είναι 250.

7. Η τελική διαδικασία επιλογής των υποψηφίων στο Π.Μ.Σ. γίνεται από την τριμελή Επιτροπή Επιλογής Εισακτέων που ορίζεται κάθε έτος με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, μετά από

εισήγηση της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ., η οποία κατατάσσει τους/της υποψήφιους/ες βάσει του συνολικού αριθμού μονάδων που συγκέντρωσαν. Η τριμελής Επιτροπή καταρτίζει πλήρη κατάλογο με όλους τους υποψηφίους και ύστερα από τον σχετικό έλεγχο, απορρίπτει όσους δεν πληρούν τα ελάχιστα κριτήρια που έχουν καθοριστεί από το οικείο Τμήμα και καλεί σε συνέντευξη, όπου προβλέπεται, τους προκρινόμενους υποψηφίους που έχουν συγκεντρώσει τα προαπαιτούμενα. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας (αξιολόγηση με βάση το φάκελο δικαιολογητικών και συνέντευξη), καταρτίζεται ο τελικός πίνακας των επιτυχόντων.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας υποψηφίων εισάγονται στο Π.Μ.Σ. **όλοι οι υποψήφιοι που ισοβαθμούν με τον /την τελευταίο/α επιτυχόντα/ούσα.**

8. Ο τελικός πίνακας των επιτυχόντων/ουσών και τυχόν επιλαχόντων επικυρώνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος και αναρτάται στη Διαύγεια, στον Πίνακα Ανακοινώσεων και στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων, η έκδοση των αποτελεσμάτων και η εγγραφή των επιτυχόντων/ουσών πρέπει να έχει ολοκληρωθεί έως την 1^η Σεπτεμβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους.

9. Το Π.Μ.Σ. δέχεται ως μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες άτομα τα οποία έχουν ήδη αποφοιτήσει από το Π.Μ.Σ. «Κλινική και Βιομηχανική Φαρμακολογία» και από το επανιδρυμένο Π.Μ.Σ. «Κλινική και Βιομηχανική Φαρμακολογία - Κλινική Τοξικολογία» και τα οποία επιθυμούν να λάβουν επιπλέον τίτλο κατεύθυνσης. Οι συγκεκριμένοι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες δεν υποχρεούνται να παρακολουθήσουν τα κοινά μαθήματα κατευθύνσεων του Α' εξαμήνου αλλά εισάγονται κατευθείαν στο Β' εξάμηνο σπουδών και παρακολουθούν όλα τα μαθήματα σύμφωνα με την κατεύθυνση που έχουν επιλέξει. Οι συγκεκριμένοι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες πρέπει να περατώσουν τις σπουδές τους, συμπεριλαμβανομένης της εκπόνησης και συγγραφής της διπλωματικής εργασίας, έως τη λήξη του τρίτου εξαμήνου και ισχύουν οι όροι φοίτησης, όπως αναλυτικά αναφέρονται στο Άρθρο 5 του παρόντος εσωτερικού κανονισμού, (από την παράγραφο 2 έως 5 που αφορά στη χρονική διάρκεια και το τμήμα που αφορά στα τέλη φοίτησης).

10. Το Π.Μ.Σ. δέχεται ως ακροατές/τριες άτομα τα οποία καταβάλουν μέρος των τελών φοίτησης, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις του Άρθρου 3 και επιθυμούν να παρακολουθήσουν μέχρι τρία (3) επιμέρους μαθήματα (κατόπιν συνεννόησης με το διδάσκοντα) χωρίς να έχουν εισαχθεί στο Π.Μ.Σ.. Οι ακροατές και οι ακροάτριες δεν θα λάβουν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, αλλά βεβαίωση παρακολούθησης, εφόσον έχουν ολοκληρώσει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις απαιτήσεις του κάθε μαθήματος.

11. Τα ανωτέρω περιγραφέντα κριτήρια επιλογής υποψηφίων μπορεί να αναμορφώνονται μετά από πρόταση της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. και έγκριση από τη Συνέλευση του Τμήματος Ιατρικής.

12. Ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών ανά διδάσκοντα ορίζεται σε 4 φοιτητές ανά διδάσκοντα (ο μέγιστος αριθμός είναι 150 διδάσκοντες), ο αριθμός αυτός είναι κατά πολύ μικρότερος του αριθμού των προπτυχιακών φοιτητών/τριών (περίπου 2.989 εγγεγραμμένοι φοιτητές στοιχεία Ιανουαρίου 2018) σε σχέση με τους διδάσκοντες/ μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Ιατρικής του Α.Π.Θ. (364 μέλη ΔΕΠ στοιχεία Ιανουαρίου 2018) σε προπτυχιακό επίπεδο για τη διασφάλιση της ποιότητας όλων των κύκλων σπουδών (άρθρο 45 παρ. 1β του Ν.4485/2017).

Άρθρο 5 **Διάρκεια και Όροι Φοίτησης** **(άρθρα 33, 34 και 35 του Ν. 4485/2017)**

ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ

1. Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) ορίζεται σε τρία (3) διδακτικά εξάμηνα, πλήρους φοίτησης (δηλ. 2

εξάμηνα παρακολούθησης μαθημάτων και 1 εξάμηνο για την εκπόνηση και συγγραφή Διπλωματικής Εργασίας).

2. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες πρέπει να περατώσουν τις σπουδές τους, συμπεριλαμβανομένης της συγγραφής διπλωματικής εργασίας, έως τη λήξη του τρίτου εξαμήνου. Με πρόταση της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος Ιατρικής είναι δυνατόν να παρατείνεται κατά ένα (1) έτος ο χρόνος φοίτησης ή/και ο χρόνος συγγραφής και κατάθεσης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

Στους μεταπτυχιακούς/κες φοιτητές/τριες προβλέπεται σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 33 του Ν. 4485/2017 (114 Α΄) η δυνατότητα **μερικής φοίτησης** για εργαζόμενους/νες φοιτητές/τριες εφόσον προσκομίσουν δικαιολογητικά όπως, αποδεδειγμένα να εργάζονται τουλάχιστον 20 ώρες την εβδομάδα, η διάρκεια της οποίας δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο της κανονικής φοίτησης. Η μερική φοίτηση προβλέπεται και για μη εργαζόμενους μεταπτυχιακούς/κές φοιτητές/τριες που αδυνατούν να ανταποκριθούν στις ελάχιστες απαιτήσεις του προγράμματος «πλήρους» φοίτησης και για ιδιαίτερες εξαιρετικά σοβαρές περιπτώσεις όπως: ασθένεια, φόρτος εργασίας, σοβαροί οικογενειακοί λόγοι, στράτευση, λόγοι ανωτέρας βίας, για τις οποίες αποφασίζει η Συνέλευση του Τμήματος.

Επίσης στους μεταπτυχιακούς/κες φοιτητές/τριες μπορεί να χορηγηθεί, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης, προσωρινή **αναστολή σπουδών**, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Κατά την διάρκεια της αναστολής, ο μεταπτυχιακός φοιτητής χάνει την ιδιότητα του φοιτητή. Ο χρόνος της αναστολής δεν προσμετράται στην ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Δύναται και μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπως: ασθένεια, φόρτος εργασίας, σοβαροί οικογενειακοί λόγοι, στράτευση, λόγοι ανωτέρας βίας, να χορηγείται **παράταση σπουδών** και μέχρι ένα έτος, κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος ή της Ε.Δ.Ε.

Σε περίπτωση που κάποιος μεταπτυχιακός φοιτητής πλήρους φοίτησης δεν καταφέρει να εκπληρώσει τις ακαδημαϊκές του υποχρεώσεις κατά τη διάρκεια ενός εξαμήνου σπουδών μπορεί να τις αναπληρώσει το αμέσως επόμενο ακαδημαϊκό έτος χωρίς οικονομική επιβάρυνση ή περαιτέρω διοικητικές διαδικασίες.

Για θέματα επανεξέτασης μαθημάτων σε οφειλόμενα μαθήματα ή **διαγραφής** για λόγους όπως:

- α) η μη επαρκής πρόοδος του μεταπτυχιακού/ης φοιτητή/τριας (η οποία τεκμηριώνεται με μη συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία: παρακολούθησεις, εξετάσεις),

β) συμπεριφορά που προσβάλλει την ακαδημαϊκή δεοντολογία όπως π.χ. η λογοκλοπή, και

γ) αίτηση του ίδιου του μεταπτυχιακού/κης φοιτητή/τριας.

αποφαινεται η Συνέλευση του Τμήματος ή η Ε.Δ.Ε. μετά από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής, η οποία αποφασίζει για τους όρους της επανεξέτασης, τους λόγους διαγραφής και την τυχόν περίπτωση επιστροφής των διδάκτρων.

Αν ο μεταπτυχιακός/ή φοιτητής ή φοιτήτρια αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και θεωρείται ότι δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του **από τριμελή επιτροπή μελών Δ.Ε.Π. της Σχολής, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδάσκων.**

3. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες εγγράφονται και συμμετέχουν στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον Κανονισμό των Μεταπτυχιακών Σπουδών. Οι μεταπτυχιακοί/κες φοιτητές/τριες έχουν όλα τα δικαιώματα, τις παροχές και τις διευκολύνσεις που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών **πλην** του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων. Το Τμήμα Ιατρικής οφείλει να εξασφαλίζει διευκολύνσεις σε μεταπτυχιακούς/κες φοιτητές/τριες με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες:

αισθητηριακών, νοητικών, γνωστικών, αναπτυξιακών προβλημάτων, ψυχικών και νευροψυχικών διαταραχών οι οποίες, επηρεάζουν τη διαδικασία της φοιτητικής τους προσαρμογής και μάθησης.

4. Οι σπουδές στο Π.Μ.Σ. αρχίζουν με τα μαθήματα του 1ου εξαμήνου την 1^η Σεπτεμβρίου. Το χειμερινό εξάμηνο ολοκληρώνεται στις 31 Ιανουαρίου, οπότε αρχίζει το εαρινό εξάμηνο το οποίο ολοκληρώνεται στις 30 Ιουνίου. Η εκπόνηση και εξέταση των διπλωματικών εργασιών θα γίνεται από την 1^η Ιουλίου έως τις 31 Δεκεμβρίου. Το τελετουργικό αποφοίτησης ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

5. Το πρόγραμμα κάθε εξαμηνιαίου μαθήματος είναι διάρκειας δεκατριών (13) εβδομάδων και μπορεί να αναπτύσσεται σε δίωρα εβδομαδιαίως, σε εντατικά σεμινάρια ή με παρακολούθηση εξ αποστάσεως, ανάλογα με τις απαιτήσεις του μαθήματος.

ΤΕΛΗ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

Για τη φοίτηση στο Π.Μ.Σ. καταβάλλονται τέλη φοίτησης ύψους 4.500 ευρώ (1.500 ευρώ ανά εξάμηνο). Το ύψος των τελών φοίτησης και ο τρόπος καταβολής μπορούν να αναπροσαρμόζονται με πρόταση της Σ.Ε. του ΠΜΣ, απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος και έγκριση της Συγκλήτου. Η καταβολή των τελών φοίτησης γίνεται στο σύνολο τους 4.500 € κατά την εγγραφή ή τμηματικώς σε 3 ισόποσες δόσεις των 1.500 € πριν την έναρξη του κάθε εξαμήνου σε Λογαριασμό του ΕΛΚΕ του Α.Π.Θ..

Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές των οποίων το εισόδημα (ατομικό ή οικογενειακό) δεν υπερβαίνει το μεν ατομικό το εκατό τοις εκατό (100%), το δε οικογενειακό το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του εθνικού διάμεσου ισοδύναμου εισοδήματος³. Οι απαλλασσόμενοι φοιτητές δεν θα πρέπει να ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών που εισάγονται στο Π.Μ.Σ. και αφορά τη συμμετοχή σε ένα μόνο Π.Μ.Σ. Σύμφωνα με το άρθρο 35 του Ν. 4485/2017, αν οι δικαιούχοι υπερβαίνουν το ανωτέρω ποσοστό, επιλέγονται με σειρά κατάταξης ξεκινώντας από αυτούς που έχουν το μικρότερο εισόδημα. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ορίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 35 του Ν. 4485/2017. Με όμοια απόφαση διαπιστώνεται κατ' έτος το ποσό που αντιστοιχεί στο εθνικό διάμεσο διαθέσιμο ισοδύναμο εισόδημα (το ατομικό και το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του οικογενειακού), σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ.. Λαμβάνονται υπόψη, από την Επιτροπή που συγκροτείται δυνάμει της περίπτωσης δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 31, του Ν. 4485/2017, τα εισοδήματα του τελευταίου φορολογικού έτους, για το οποίο κατά το χρόνο της επιλογής στο Π.Μ.Σ. έχει ολοκληρωθεί η εκκαθάριση φόρου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

Η αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο στη Γραμματεία ύστερα από την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών στο Π.Μ.Σ. και εντός 15 ημερών από την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων εισαγωγής. Η οικονομική κατάσταση υποψηφίου σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής σε Π.Μ.Σ.. **Όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, δεν δικαιούνται απαλλαγής.**

Για τους ακροατές/τριες καταβάλλονται δίδακτρα ύψους 400 ευρώ ανά μάθημα. Σε περίπτωση που κάποιος ακροατής επιλέξει την παρακολούθηση τριών μαθημάτων τότε καταβάλλονται δίδακτρα ύψους 1.000 ευρώ.

Άρθρο 6

Πρόγραμμα Σπουδών-Έλεγχος Γνώσεων (άρθρα 34 και 45 του Ν. 4485/2017)

³ (άρθρο 35 παρ. 2) Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ορίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή των διατάξεων για την απαλλαγή τελών φοίτησης.

1. Με την εγγραφή των υποψηφίων για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή/τρια ορίζεται ο Διευθυντής/ντρια του ΠΜΣ ή ο Αναπληρωτής/τρια του ως επιβλέπων μέλος, το οποίο είναι αρμόδιο για την καθοδήγηση, παρακολούθηση και έλεγχο της πορείας των σπουδών του/της.

2. Οι σπουδές στο Π.Μ.Σ. αρχίζουν με τα μαθήματα του 1ου εξαμήνου την 1^η Σεπτεμβρίου. Το χειμερινό εξάμηνο ολοκληρώνεται στις 31 Ιανουαρίου, οπότε αρχίζει το εαρινό εξάμηνο το οποίο ολοκληρώνεται στις 30 Ιουνίου. Η εκπόνηση και εξέταση των διπλωματικών εργασιών θα γίνεται από την 1^η Ιουλίου έως τις 31 Δεκεμβρίου.

3. Γλώσσα διδασκαλίας ορίζεται η ελληνική, εκτός σπάνιων περιπτώσεων κατά τις οποίες καλούνται μέλη ΔΕΠ Πανεπιστημίων της αλλοδαπής ή αλλοδαποί ειδικοί επιστήμονες ή στελέχη της φαρμακοβιομηχανίας για διαλέξεις ή σεμινάρια, οπότε η διδασκαλία δύναται να γίνεται στην αγγλική γλώσσα.

4. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/φοιτήτριες του Π.Μ.Σ παρακολουθούν κοινά μαθήματα στο Α' εξάμηνο και διαφορετικά μαθήματα στο Β' εξάμηνο αναλόγως της κατεύθυνσης. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/φοιτήτριες του Π.Μ.Σ. απαιτείται να συμπληρώσουν 90 ECTS, ως εξής:

- α) Εξήντα (60 ECTS) από την επιτυχή φοίτηση στα προσφερόμενα μαθήματα σε κάθε εξάμηνο.
- β) Τριάντα (30) ECTS από την εκπόνηση, συγγραφή και παρουσίαση Διπλωματικής Εργασίας.

Η κατανομή των μαθημάτων και των υπολοίπων εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων ανά εξάμηνο ορίζεται ως εξής:

α/α	Μαθήματα	Εξάμηνο	ECTS
1ο ΕΞΑΜΗΝΟ – ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΟΙΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (διδασκαλία με φυσική παρουσία και με μέσα εξ' αποστάσεως)			
A1	Φιλοσοφία, ηθική, δεοντολογία και νομοθεσία του φαρμάκου	A'	3
A2	Βασικές αρχές και έννοιες της Φαρμακολογίας	A'	5
A3	Φαρμακευτική έρευνα και ανάπτυξη φαρμάκων	A'	5
A4	Ιατρική Στατιστική I	A'	4
A5	Ιατρική Πληροφορική – Ιατρική Στατιστική II	A'	4
A6	Μεθοδολογία της έρευνας και Τεκμηριωμένη Ιατρική	A'	4
A7	Κλινική Φαρμακολογία I	A'	5
<u>ΣΥΝΟΛΟ</u>			<u>30</u>
2ο ΕΞΑΜΗΝΟ – ΜΑΘΗΜΑΤΑ Κατευθύνσεων: Κλινική Φαρμακολογία - Φαρμακευτική Ιατρική και Βιομηχανική Φαρμακολογία (διδασκαλία με φυσική παρουσία)			
B1	Κλινική Φαρμακολογία II - Αξιολόγηση Τεχνολογιών Υγείας (HTA)	B'	5
B2	Φαρμακοεπιδημιολογία– Φαρμακοεπαγρύπτηση	B'	5
B3	Κλινική Τοξικολογία	B'	5
B4	Ιατρική Διατροφολογία	B'	5
B5	Φαρμακοοικονομία - Διοίκηση Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων	B'	5

B6	Φαρμακευτικές Πωλήσεις - Φαρμακευτικό Marketing – Market access	B'	5
<u>ΣΥΝΟΛΟ</u>			<u>30</u>
2ο ΕΞΑΜΗΝΟ – ΜΑΘΗΜΑΤΑ Κατεύθυνσης: Κλινική Τοξικολογία (διδασκαλία με φυσική παρουσία)			
Γ1	Γενική Τοξικολογία	B'	5
Γ2	Φαρμακοεπιδημιολογία – Φαρμακοεπαγρύπνηση	B'	5
Γ3	Βιοανάλυση – Βιοφαρμακευτική ανάλυση	B'	5
Γ4	Αναλυτική Τοξικολογία	B'	5
Γ5	Δικαστική Τοξικολογία	B'	5
Γ6	Κλινική Τοξικολογία	B'	5
<u>ΣΥΝΟΛΟ</u>			<u>30</u>
3ο ΕΞΑΜΗΝΟ			<u>30</u>
ΕΚΠΟΝΗΣΗ, ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΡΙΜΕΛΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ			
<u>ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ</u>			<u>90</u>

5. Ο/η μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια υποχρεούται να παρακολουθήσει κάθε εξάμηνο όλα τα μαθήματα. Η διδασκαλία των μαθημάτων συνίσταται στην παρουσίαση σε βάθος ειδικών θεμάτων του γνωστικού πεδίου, είτε με ανάπτυξη από τον διδάσκων/διδάσκουσα είτε με τη μορφή διαλογικής συζήτησης, είτε ανάλογα τη φύση του μαθήματος (αφορά σε μαθήματα που δεν έχουν εργαστηριακή άσκηση, δηλαδή τα μαθήματα του Α' εξαμήνου σπουδών), με διδασκαλία με μέσα εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης, η οποία δεν θα ξεπερνά του τριάντα πέντε τοις εκατό (35%), είτε με την εκπόνηση εργασιών, είτε με την ανάπτυξη ερευνητικής εργασίας ή/και με οποιαδήποτε άλλη μέθοδο ή τρόπο, που μπορεί κατά την κρίση του διδάσκων/διδάσκουσας να συμβάλει καλύτερα στην απόκτηση επιστημονικής γνώσης και να βοηθήσει τον φοιτητή και τη φοιτήτρια στη μάθηση.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες του Π.Μ.Σ. οφείλουν να συμμετέχουν ανελλιπώς στο πρόγραμμα. Εφόσον συντρέχουν σοβαροί λόγοι οι οποίοι καθιστούν αδύνατη τη φυσική τους παρουσία στο μάθημα, δίνεται η δυνατότητα απουσιών και αφορά στο 20% των ωρών διδασκαλίας ανά εξάμηνο. Η αναπλήρωση του μαθήματος μπορεί να γίνει με ηλεκτρονική παρακολούθηση του μαθήματος/διάλεξης ή εφόσον το επιθυμεί ο/η μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια, μπορεί να το αναπληρώσει με παρακολούθηση του μαθήματος σε επόμενο ακαδημαϊκό εξάμηνο χωρίς οικονομική επιβάρυνση και ιδιαίτερες διοικητικές διαδικασίες.

6. Για την τελική αξιολόγηση και τη βαθμολόγηση της επίδοσης του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας στα μαθήματα συνυπολογίζονται:

α) η παρουσία του σε ποσοστό 90% σε κάθε μάθημα και η ενεργός συμμετοχή του σε αυτό.

β) η επίδοσή του σε δοκιμασία που κρίνει ο/η διδάσκων/ουσα, είτε σε προφορικές είτε σε γραπτές εξετάσεις ή σε βιβλιογραφική εργασία ή σε ερευνητική εργασία ή σε συνδυασμό των παραπάνω. Αν στη διδασκαλία ενός μαθήματος συμμετέχουν περισσότεροι από δύο διδάσκοντες/διδάσκουσες, τότε μπορεί ο Συντονιστής του μαθήματος να προτείνει στις εξετάσεις να συμμετέχουν όλοι/όλες και βαθμολογούν παράλληλα. Τελικός βαθμός είναι ο μέσος όρος των βαθμών των διδασκόντων/ουσών.

γ) Η βαθμολογική κλίμακα για την αξιολόγηση της επίδοσης των μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών ορίζεται από μηδέν έως δέκα, ως εξής: Άριστα (8,5 - 10), Λίαν Καλώς (7 - 8), Καλώς (6 - 6,5). Προβιβάσιμος βαθμός στις εξετάσεις των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. και της διπλωματικής εργασίας ορίζεται ο μεγαλύτερος ή ίσος του 6.

7. Για την εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (άρθρο 34, παρ. 4 του Ν.4485/2017), η Συντονιστική Επιτροπή (ύστερα από αίτηση του υποψηφίου, στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, ο προτεινόμενος επιβλέπων και η περίληψη της προτεινόμενης εργασίας) ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα αυτής. Ταυτόχρονα συγκροτεί Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα μέλος της οποίας είναι ο επιβλέπων/πουσα και τουλάχιστον ένα μέλος συμμετέχει στη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ «Κλινική και Βιομηχανική Φαρμακολογία - Κλινική Τοξικολογία» κατά το ίδιο χρονικό διάστημα.

Αλλαγή του επιβλέποντα/της επιβλέπουσας μπορεί να γίνει σε εξαιρετικές περιπτώσεις με αίτηση του/της επιβλέποντα/επιβλέπουσας ή του/της μεταπτυχιακού /ής φοιτητή/τριας στη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ.. Εφόσον έχει συσταθεί η τριμελής εξεταστική επιτροπή, ο επιβλέπων/η επιβλέπουσα αντικαθίσταται από ένα από τα εναπομένοντα μέλη της τριμελούς επιτροπής, αλλιώς από άλλο μέλος ΔΕΠ με πρόταση της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Τα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ..

Η παρουσίαση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας υποστηρίζεται ενώπιον της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής σε ημερομηνία και τόπο που ορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Κατόπιν της έγκρισής της από την Επιτροπή, αναρτάται υποχρεωτικά στο διαδικτυακό τόπο της οικείας Σχολής.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, αν υφίσταται αντικειμενική αδυναμία ή σπουδαίος λόγος, είναι δυνατή η αντικατάσταση του επιβλέποντα ή μέλους της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μετά από απόφαση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος.

Για την εκπόνηση και συγγραφή της Διπλωματικής Εργασίας οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/φοιτήτριες του Π.Μ.Σ. που ανήκουν στην κατηγορία 1 του Άρθρου 3 εκπονούν και συγγράφουν ατομική ερευνητική Διπλωματική Εργασία στο αντικείμενο της «Κλινικής Φαρμακολογίας και Φαρμακευτικής Ιατρικής» ενώ όσοι ανήκουν στην κατηγορία 3 του Άρθρου 3 εκπονούν και συγγράφουν ερευνητική Διπλωματική εργασία στο αντικείμενο της «Κλινικής Τοξικολογίας» ύστερα από σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντα της διπλωματικής εργασίας. Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/φοιτήτριες του Π.Μ.Σ. που ανήκουν στην κατηγορία 2 του Άρθρου 3 εκπονούν και συγγράφουν ατομική ερευνητική Διπλωματική Εργασία στο αντικείμενο της «Βιομηχανικής Φαρμακολογίας» ύστερα από σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντα της διπλωματικής εργασίας. Στην υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας ο μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/η φοιτήτρια μπορεί να προσέλθει μόνον αφού έχει περατώσει επιτυχώς τις εξετάσεις σε όλα τα μαθήματά του/της.

Για να εγκριθεί μια Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, πρέπει να ανταποκρίνεται στις παρακάτω απαιτήσεις:

α) Το θέμα και το περιεχόμενο της εργασίας να είναι συναφές με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ..

β) Η εργασία να είναι πρωτότυπη.

γ) Η εργασία (χωρίς τη βιβλιογραφία) πρέπει να έχει έκταση τουλάχιστον 40 (σαράντα) τυπογραφικών φύλλων μίας όψης, σε γραμματοσειρά Arial, μέγεθος 12, σε πλήρη στοίχιση, με ενάμιση διάστημα. Η εργασία πρέπει να περιλαμβάνει (πέραν του κειμένου που αφορά στον κύριο κορμό της εργασίας) αναλυτικό πίνακα περιεχομένων, πίνακα συντομογραφιών (εφόσον είναι απαραίτητο), περίληψη στα ελληνικά και αγγλικά και πίνακα βιβλιογραφίας.

δ) Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος είναι δυνατόν να παρατείνεται κατά ένα (1) έτος ο χρόνος σύνταξης και κατάθεσης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η κατατεθείσα εργασία κρίνεται το αργότερο εντός τριμήνου από την υποβολή της. Αν παρέλθει η προθεσμία αυτή, το θέμα διαγράφεται από τον κατάλογο και ο κύκλος σπουδών θεωρείται ότι δεν ολοκληρώθηκε.

ε) Δεν είναι δυνατή η αλλαγή του θέματος ενός υποψηφίου, παρά μόνο με εισήγηση της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του/της επιβλέποντος/ουσας καθηγητή/τριας. Αλλαγή θέματος μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας αποτελεί λόγο για παράταση των ανωτέρω προθεσμιών, μόνον μετά από έγκριση της Συνέλευσης του Τμήματος.

στ) Όταν περατωθεί η εκπόνηση και συγγραφή της εργασίας, υποβάλλεται σε 4 αντίτυπα στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ., με τη σύμφωνη γνώμη του/της επιβλέποντος/ουσας καθηγητή/τριας ότι πληροί τις προϋποθέσεις για να εισαχθεί προς κρίση.

ζ) Ως γλώσσα εκπόνησης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας ορίζονται η ελληνική και η αγγλική.

η) Μετά τον ορισμό της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. αποστέλλει την εργασία στα μέλη της, η οποία πρέπει σε 60 ημέρες από την αποστολή να αποφανθεί περί της αποδοχής ή μη και της βαθμολόγησής της, με κλίμακα βαθμολογίας 0-10, αποστέλλοντας στη Γραμματεία της Ιατρικής Σχολής το Πρακτικό της εξέτασης του υποψηφίου. Αν ένα μέλος της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής ζητήσει δικαιολογημένα παράταση μέχρι 30 ημέρες, μετά την παρέλευση και αυτής της προθεσμίας, και εφόσον το μέλος δεν ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις του θα πρέπει να αντικαθίσταται. Στην περίπτωση αυτή η διαδικασία πρέπει να ολοκληρωθεί εντός μηνός από τη λήξη της 30ήμερης παράτασης.

ι) Για την τελική κρίση και βαθμολόγηση της μεταπτυχιακής εργασίας του υποψηφίου/ας, η τριμελής εξεταστική επιτροπή καλεί αυτόν σε δημόσια εξέταση επί του θέματος της εργασίας του, η οποία μπορεί να διαρκέσει μέχρι μία ώρα. Η πρόσκληση και ανακοίνωση για τη δημόσια εξέταση των υποψηφίων απευθύνεται από το Διευθυντή του Π.Μ.Σ., ύστερα από συνεννόηση με τον επιβλέποντα καθηγητή, ο οποίος φροντίζει να συντονίσει τη διαδικασία, στην οποία και προεδρεύει.

8. Ο/η μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια, που πέτυχε σε όλες τις εξετάσεις, ολοκλήρωσε επιτυχώς όλα τα μέρη της πρακτικής άσκησης και πέτυχε στην τελική αξιολόγηση της διπλωματικής του εργασίας λαμβάνει Δ.Μ.Σ. στην «Κλινική Φαρμακολογία και Φαρμακευτική Ιατρική» εφόσον ανήκει στην κατηγορία 1 του Άρθρου 3 και στην «Κλινική Τοξικολογία» εφόσον ανήκει στην κατηγορία 3 του Άρθρου 3 ανάλογα με την κατεύθυνση. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες που ανήκουν στην κατηγορία 2 του Άρθρου 3 και πληρούν όλα τα παραπάνω κριτήρια λαμβάνουν Δ.Μ.Σ. στη «Βιομηχανική Φαρμακολογία».

9. Ο βαθμός του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) προκύπτει από τον σταθμικό μέσο όρο των μαθημάτων του ΠΜΣ και της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (η στάθμιση γίνεται από τις πιστωτικές μονάδες των μαθημάτων και της ΜΔΕ) και υπολογίζεται, με ακρίβεια δεύτερου δεκαδικού ψηφίου, με τον ακόλουθο τρόπο: *Ο βαθμός κάθε μαθήματος και της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (όπου προβλέπεται), πολλαπλασιάζεται με τον αντίστοιχο αριθμό πιστωτικών μονάδων (ECTS) και το άθροισμα των γινομένων διαιρείται με τον ελάχιστο αριθμό πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Δ.Μ.Σ.*

βαθμός Μ.Δ.Ε. = $\frac{\text{άθροισμα γινομένων (βαθμού κάθε μαθήματος} \times \text{αντίστοιχα ECTS κάθε μαθήματος)}}{\text{βαθμός μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας} \times \text{ECTS}}$

(σύνολο ECTS)

Το βαθμολόγιο κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος αμέσως μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης της επίδοσης των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών.

10. Αν ο μεταπτυχιακός φοιτητής αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων, θεωρείται ότι δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του, από τριμελή επιτροπή μελών Δ.Ε.Π. της Σχολής, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδάσκων.

Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών δεν απονέμεται σε φοιτητή του οποίου ο τίτλος σπουδών πρώτου κύκλου από ίδρυμα της αλλοδαπής δεν έχει αναγνωριστεί από το Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), σύμφωνα με το ν. 3328/2005 (Α' 80).

Άρθρο 7 **Υποτροφίες** (άρθρο 35 και 45 του Ν.4485/2017)

Ο οικείος Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών μπορεί να προβλέπει τη χορήγηση υποτροφιών ή βραβεία αριστείας σε μεταπτυχιακούς/κες φοιτητές/τριες, σύμφωνα με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος ή της Ε.Δ.Ε. Οι υποτροφίες δίνονται με βάση ακαδημαϊκά, αντικειμενικά κριτήρια (ενδεικτικά: αφορούν φοιτητές κανονικής φοίτησης, μέσος όρος βαθμολογίας προηγούμενου εξαμήνου, κλπ) ή προσφορά υπηρεσιών και πρέπει να εγγράφονται στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. Οι όροι χορήγησης, οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των υποτρόφων καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος ή της Ε.Δ.Ε.

Άρθρο 8 **Διδακτικό Προσωπικό** (άρθρα 36 και 45 του Ν. 4485/2017)

Τη διδασκαλία των μαθημάτων στα Π.Μ.Σ., μπορούν να αναλαμβάνουν:

- I. Μέλη Δ.Ε.Π. του οικείου Τμήματος.
- II. Μέλη της κατηγορίας Ε.Ε.Π., Ε.Δι.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. του οικείου Τμήματος, κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, εκτός αν το αντικείμενο είναι εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας για το οποίο δεν είναι δυνατή ή συνήθης η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής.
- III. Διδάσκοντες σύμφωνα με το Π.Δ. 407/80 του οικείου Τμήματος.
- IV. Ομότιμα και Αφυπηρητήσαντα⁴ μέλη ΔΕΠ του οικείου Τμήματος.

Με αιτιολογημένη απόφασή της η Συνέλευση του Τμήματος, σε περίπτωση που δεν επαρκεί το διδακτικό προσωπικό των κατηγοριών που αναφέρονται παραπάνω, μπορεί να αναθέσει διδακτικό έργο σε μέλη ΔΕΠ άλλων Τμημάτων του ίδιου Α.Ε.Ι. ή να προσκαλέσει μέλη ΔΕΠ άλλων Α.Ε.Ι. ή ερευνητών από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13 Α του Ν. 4310/2014 (Α' 258), συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών.

⁴ (άρθρο 16 παρ. 8 του Ν.4009/2011, όπως ισχύει, και άρθρο 45 παρ.1κ του 4485/2017): οι ειδικότεροι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής αφυπηρητησάντων μελών ΔΕΠ, μπορούν να προβλέπονται στον οικείο Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών μετά από απόφαση του Τμήματος (π.χ. απόφαση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος για την ανάθεση διδασκαλίας που θα πρέπει να περιέχει τεκμηριωμένη αιτιολόγηση των αναγκών του οικείου Τμήματος, αφού συνυπολογιστούν οι εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας των εν ενεργεία μελών ΔΕΠ του Τμήματος).

Οι συνταξιούχοι καθηγητές που απασχολούνται στα προγράμματα του προηγούμενου εδαφίου αμείβονται μόνο από ίδιους πόρους του ιδρύματος (άρθρο 16 παρ. 8 του Ν.4009/2011).

Βλέπε και άρθρο 69 Ν.4386/2016 όπου γίνεται αναφορά σε ομότιμους για διδασκαλία χωρίς αμοιβή.

Επιπλέον η Συνέλευση του οικείου Τμήματος με απόφασή της, έχοντας υπόψη την εισήγηση του Διευθυντή του Π.Μ.Σ., μπορεί να καλέσει, ως επισκέπτες, καταξιωμένους επιστήμονες που έχουν θέση ή προσόντα καθηγητή ή ερευνητή σε ερευνητικό κέντρο, καλλιτέχνες ή επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους με εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 36.

Σε κάθε περίπτωση η ανάθεση διδασκαλίας των μαθημάτων, σεμιναρίων και ασκήσεων του Π.Μ.Σ. αποφασίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος ή την αντίστοιχη Ε.Δ.Ε., ύστερα από εισήγηση της Σ.Ε..

Στις υποχρεώσεις των διδασκόντων περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η περιγραφή του μαθήματος ή των διαλέξεων, η παράθεση σχετικής βιβλιογραφίας, ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος, η επικοινωνία με τους/τις μεταπτυχιακούς/κες φοιτητές/τριες.

Άρθρο 9 **Έσοδα Προγραμμάτων-Διαδικασία Οικονομικής Διαχείρισης** **(άρθρο 37 του Ν. 4485/2017)**

Τα έσοδα των Π.Μ.Σ. προέρχονται από:

α) δωρεές, παροχές, κληροδοτήματα και κάθε είδους χορηγίες φορέων του δημόσιου τομέα, όπως οριοθετείται στην περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του Ν. 4270/2014 (Α' 143) ή του ιδιωτικού τομέα,

β) πόρους από ερευνητικά προγράμματα,

γ) πόρους από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων διεθνών οργανισμών,

δ) μέρος των εσόδων των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) των Α.Ε.Ι.,

ε) κάθε άλλη νόμιμη αιτία.

στ) από τα τέλη φοίτησης (ύψους 4.500€)

και τυχόν πιστώσεις από:

ζ) τον προϋπολογισμό των Α.Ε.Ι. και των συνεργαζόμενων για την οργάνωσή του φορέων

η) τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων,

Σύμφωνα με το άρθρο 37 παρ. 4 του Ν. 4485/2017 η διαχείριση των εσόδων του Π.Μ.Σ. γίνεται από τον Ε.Λ.Κ.Ε⁵ και κατανέμεται κατά 70% σε λειτουργικά έξοδα του προγράμματος και κατά 30% σε λειτουργικά έξοδα του Ιδρύματος.

Επιπρόσθετα υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με την παρ. 6 του ίδιου άρθρου τα Α.Ε.Ι., - αντιστοίχως τα Τμήματα στα οποία λειτουργούν Π.Μ.Σ.- οφείλουν **ετησίως** να δημοσιεύουν, με ανάρτηση στην ιστοσελίδα τους, απολογισμό εσόδων-εξόδων, με αναγραφή της κατανομής των δαπανών ανά κατηγορία και *ιδίως το ύψος των τελών φοίτησης, των αμοιβών των διδασκόντων στα Π.Μ.Σ. και του αριθμού των διδασκόντων που τις εισέπραξαν.*

Άρθρο 10 **Διοικητική Υποστήριξη - Υλικοτεχνική Υποδομή**

Στον Οικείο Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών περιγράφεται η διοικητική και τεχνική υποστήριξη που παρέχεται στο Π.Μ.Σ. από το οικείο Τμήμα. Επίσης με βάση την έκθεση του Τμήματος (άρθρο 32 παρ. 3γ) καθορίζονται οι χώροι διεξαγωγής της διδασκαλίας του Π.Μ.Σ. καθώς και ο

⁵ Βλέπε ερμηνευτική εγκύκλιο Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων με αριθμό 164530/Ζ1/3-10-2017 (ΑΔΑ: 3ΕΜ04653ΠΣ-ΥΑ4)

αναγκαίος υλικοτεχνικός εξοπλισμός (επάρκεια και ποιότητα) για τη λειτουργία του προγράμματος και η δυνατότητα κάλυψης αυτών.

Η διοικητική και τεχνική υποστήριξη του Π.Μ.Σ. παρέχεται από τη Γραμματεία του Τμήματος Ιατρικής και τη Γραμματεία του Εργαστηρίου Κλινικής Φαρμακολογίας και από κατάλληλο έκτακτο προσωπικό.

Για τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. θα χρησιμοποιηθεί η υφιστάμενη υλικοτεχνική υποδομή και οι ερευνητικές μονάδες του Τμήματος Ιατρικής:

α) για τους αναγκαίους χώρους διδασκαλίας θα χρησιμοποιηθούν οι αίθουσες των Εργαστηρίων Φαρμακολογίας και Κλινικής Φαρμακολογίας, οι οποίες έχουν ανακαινισθεί προσφάτως και εξοπλιστεί καταλλήλως με ειδικό οπτικοακουστικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό και Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας του Τμήματος Ιατρικής.

β) η νησίδα υπολογιστών του Τμήματος.

γ) ειδικές εγκαταστάσεις των Εργαστηρίων Φαρμακολογίας, Κλινικής Φαρμακολογίας, Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας, Κλινικών του Τμήματος Ιατρικής και Εργαστηρίων του Τμήματος Φαρμακευτικής.

δ) αίθουσα διδασκαλίας που καλύπτει τις διδακτικές ανάγκες της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης με δαπάνη από τα τέλη φοίτησης του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 11 **Τελετουργικό Αποφοίτησης** **(άρθρο 45 παρ. 1 εδαφ. ιε' του Ν. 4485/2017)**

Το τελετουργικό αποφοίτησης ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος ή της Ε.Δ.Ε.

Άρθρο 12 **Τύπος Απονεμόμενου Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.)** **(άρθρο 45 παρ. 1 εδαφ. ιε' του Ν. 4485/2017)**

Ο τίτλος του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι δημόσιο έγγραφο και απονέμεται σε ένα από τα Π.Μ.Σ. του οικείου Τμήματος

Το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών εκδίδεται από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ.. Στο Δίπλωμα αναγράφονται το Τμήμα ή τα Τμήματα ή και τα Ιδρύματα που συμμετέχουν στην οργάνωση του Π.Μ.Σ., και τα τυχόν εμβλήματα των ιδρυμάτων, η χρονολογία περάτωσης των σπουδών, η χρονολογία έκδοσης του Δ.Μ.Σ., ο αριθμός πρωτοκόλλου αποφοίτησης, ο τίτλος του Π.Μ.Σ., τα στοιχεία του μεταπτυχιακού/κής φοιτητή/τριας και ο χαρακτηρισμός αξιολόγησης Καλώς, Λίαν Καλώς, Άριστα.

Στον απόφοιτο του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών μπορεί να χορηγείται, πριν την απονομή, βεβαίωση επιτυχούς παρακολούθησης και περάτωσης του Προγράμματος.

Επιπλέον του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών χορηγείται Παράρτημα Διπλώματος [άρθρο 15 του Ν. 3374/2005 και της Υ.Α. Φ5/89656/ΒΕ/13-8-2007 (ΦΕΚ 1466 τ.Β')], το οποίο είναι ένα επεξηγηματικό έγγραφο που παρέχει πληροφορίες σχετικά με την φύση, το επίπεδο, το γενικότερο πλαίσιο εκπαίδευσης, το περιεχόμενο και το καθεστώς των σπουδών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν με

επιτυχία και δεν υποκαθιστά τον επίσημο τίτλο σπουδών ή την αναλυτική βαθμολογία μαθημάτων που χορηγούν τα Ιδρύματα⁶.

Το Π.Μ.Σ. «Κλινική και Βιομηχανική Φαρμακολογία – Κλινική Τοξικολογία» του Τμήματος Ιατρικής απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τίτλο «Κλινική Φαρμακολογία και Φαρμακευτική Ιατρική» στους μεταπτυχιακούς φοιτητές που ανήκουν στην κατηγορία 1 του άρθρου 3, «Βιομηχανική Φαρμακολογία» στους μεταπτυχιακούς φοιτητές που ανήκουν στην κατηγορία 2 του Άρθρου 3 και «Κλινική Τοξικολογία» εφόσον ανήκουν στην κατηγορία 3 του άρθρου 3.

Άρθρο 13 Λογοκλοπή

Καταθέτοντας οποιαδήποτε μεταπτυχιακή εργασία, ο μεταπτυχιακός/κη φοιτητής/τρια υποχρεούται να αναφέρει αν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων.

Η αντιγραφή θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή εργασίας κάποιου/ας άλλου/ης, καθώς και η χρησιμοποίηση εργασίας άλλου/ης -δημοσιευμένης ή μη- χωρίς τη δέουσα αναφορά. Η παράθεση οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του/της ιδίου/ας του/της υποψηφίου/ας, χωρίς σχετική αναφορά, μπορεί να στοιχειοθετήσει απόφαση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος για διαγραφή του/της.

Στις παραπάνω περιπτώσεις -και μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του/της επιβλέποντος/σας καθηγητή/τριας- η Συνέλευση του οικείου Τμήματος μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή του/της .

Οποιοδήποτε παράπτωμα ή παράβαση ακαδημαϊκής δεοντολογίας παραπέμπεται στη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ. για κρίση και εισήγηση για αντιμετώπιση του προβλήματος στη Συνέλευση του Τμήματος. Ως παραβάσεις θεωρούνται και τα παραπτώματα της αντιγραφής ή της λογοκλοπής και γενικότερα κάθε παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας από μεταπτυχιακό/κη φοιτητή/τρια κατά τη συγγραφή εργασιών στο πλαίσιο των μαθημάτων ή την εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας⁷.

Άρθρο 14 Διατμηματικά ή διιδρυματικά Π.Μ.Σ. (άρθρο 43 του Ν.4485/2017)

Το Τμήμα Ιατρικής της Σχολής Επιστημών Υγείας του Α.Π.Θ. είναι δυνατό να συνεργάζεται σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 43 παρ.1 του Ν.4485/2017:

α) με Τμήματα του ίδιου ή άλλου ΑΕΙ, ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα του άρθρου 13^Α του Ν.4310/2014, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι ένα τουλάχιστον από τα συνεργαζόμενα Τμήματα να είναι αυτοδύναμο. Τα σχετικά με τη λειτουργία και οργάνωση προβλέπονται στο οικείο Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας που καταρτίζεται.

Τα διατμηματικά ή διιδρυματικά Π.Μ.Σ. ιδρύονται με απόφαση της οικείας Συγκλήτου ή των οικείων Συγκλήτων και του συλλογικού οργάνου διοίκησης του Ερευνητικού Κέντρου, σύμφωνα με τα οριζόμενα του άρθρου 32 και των εισηγήσεων των Συνελεύσεων των συνεργαζόμενων Τμημάτων.

β) με αναγνωρισμένα ως ομοταγή Ιδρύματα ή ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα της αλλοδαπής για την οργάνωση και λειτουργία κοινών Π.Μ.Σ.. Τα σχετικά με την ίδρυση του κοινού Π.Μ.Σ. και του

⁶ Βλέπε απόφαση της Συγκλήτου (συνεδρίαση 2913/23-7-2015, έγγραφο με αριθμό 5288/4-11-2015 με θέμα «Εξορθολογισμός της Γραμματειακής Υποστήριξης των Σχολών και των Τμημάτων του Α.Π.Θ.»)

⁷ Βλέπε διατάξεις Ν.5343/1932 (άρθρα 120 έως 123), ΠΔ 160/2008 (23 έως 25).

Ειδικού Πρωτοκόλλου Συνεργασίας ορίζει σχετική απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Άρθρο 15 Μεταβατικές ρυθμίσεις

Οι φοιτητές που έχουν ήδη εγγραφεί σε Π.Μ.Σ. κατά την έναρξη ισχύος του Ν.4485/2017, καθώς και οι φοιτητές που εγγράφονται και αρχίζουν τη φοίτηση το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 σε Π.Μ.Σ. ιδρυθέν έως τη δημοσίευση του Ν.4485/2017, συνεχίζουν και ολοκληρώνουν το πρόγραμμα, σύμφωνα με τις ισχύουσες, έως την έναρξη ισχύος του Ν.4485/2017, διατάξεις (άρθρο 85 παρ.2 του ν. 4485/2017).

Οποιοδήποτε θέμα προκύψει στο μέλλον που δεν καλύπτεται από την σχετική νομοθεσία ή τον οικείο Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών, θα αντιμετωπιστεί με αποφάσεις της Συνέλευσης του Τμήματος και της Συγκλήτου του Ιδρύματος με τροποποίηση του Κανονισμού και δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.